

Research Review Fryske Akademy 2020-2023

Samenvatting

De Fryske Akademy, met haar geherformuleerde missie gericht op het uitvoeren, delen en faciliteren van wetenschappelijk onderzoek naar de Friese casus vanuit een internationaal en multidisciplinair perspectief, heeft belangrijke stappen gezet in haar strategische aanpak. De vier pijlers van haar strategie - profilering, acquisitie, samenwerking en organisatorische ontwikkelingen - zijn prijzenswaardig en hebben positieve effecten laten zien, ondanks de ambitieuze opzet van het plan voor een kleine organisatie. De nadruk op niet alleen het doen van onderzoek, maar ook het delen en faciliteren van wetenschappelijke inspanningen, zoals blijkt uit de veelheid aan digitale hulpmiddelen en databases die beschikbaar zijn, is prijzenswaardig.

De kwaliteit van het onderzoek van de organisatie heeft indruk gemaakt op de commissie, met name de inspanningen om interne samenwerking tussen disciplines te bevorderen. De Fryske Akademy richtte zich van oudsher op taalkunde en geschiedenis, maar de uitbreiding naar nieuwe onderzoeksgebieden zoals landschap en literatuur laat zien dat de organisatie inspeelt op maatschappelijke wensen en wetenschappelijke eisen. Deze nieuwe ambities vereisen meer externe financiering.

De samenwerking met andere instellingen die zich bezighouden met Friese onderwerpen is aanzienlijk toegenomen, waardoor de zichtbaarheid van het instituut zowel regionaal als internationaal is vergroot. Er is echter ruimte voor een betere integratie van Mercator in de activiteiten van de instelling. De strategie om onderzoekers als deeltijdhoogleraar aan Nederlandse universiteiten te plaatsen lijkt zeer effectief en zou uitgebreid moeten worden om meer mogelijkheden voor samenwerking en talentontwikkeling te stimuleren.

De maatschappelijke relevantie van de Fryske Akademy blijkt uit de vele (digitale) projecten gericht op maatschappelijke groepen en de betrokkenheid bij onderwijsactiviteiten. De krimpende werkgroepen onderstrepen de behoefte aan alternatieve strategieën om het publiek te betrekken, zoals co-creatie en *citizen science*.

Op het gebied van levensvatbaarheid profiteert de organisatie van sterk leiderschap, loyaliteit van medewerkers en een verbeterde gemiddelde leeftijd van medewerkers, wat zorgt voor stabiliteit in onderzoeksstrategieën. Het is te hopen dat de nieuw ontwikkelde acquisitiestrategie zal helpen bij het aanpakken van uitdagingen bij het verkrijgen van externe onderzoeksfinanciering. De commissie adviseert om niet te veel nadruk te leggen op persoonlijke subsidies en pleit voor een grotere focus op het verkrijgen van grotere programmasubsidies door gebruik te maken van de digitale middelen van de instelling.

De inzet van de Fryske Akademy voor open wetenschap, zoals blijkt uit de ontwikkeling van *open source* software en *open access* publicaties, is prijzenswaardig. Daarnaast bevordert de academische cultuur openheid, veiligheid en inclusiviteit, hoewel er ruimte is voor verbetering van de overlegstructuur tussen junior en senior personeel en het implementeren van een erkennings- en beloningsplan.

Wat het personeelsbeleid betreft, zijn er duidelijke inspanningen geleverd om de diversiteit te vergroten, vooral op het vlak van gendervertegenwoordiging, maar er is nog steeds behoefte aan een meer expliciete strategie om diversiteit in alle aspecten te ondersteunen. Verder zou het faciliteren van een PhD-gemeenschap binnen de organisatie de promotie-ervaring en kennisuitwisseling kunnen verbeteren.

Concluderend kan gesteld worden dat de Fryske Akademy indrukwekkend sterke prestaties heeft geleverd op verschillende gebieden, waaronder onderzoekskwaliteit, maatschappelijke relevantie en academische cultuur. De commissie heeft een aantal gebieden opgemerkt waar ruimte is voor verdere verbetering, waaronder het verwerven van financiering, interdisciplinaire samenwerking en diversiteit. De commissie beveelt aan om actief strategieën te ontwikkelen om deze kwesties aan te pakken, zodat de instelling in de voorhoede van de frisistiek blijft.

Prof. dr. P.C. (Kees) Hengeveld (voorzitter)
2024